

εύρεθη εἰς διάφορα τμήματα τῆς οἰκίας. Ἐνευρέθησαν πολλὰ κύπελλα καὶ μερικά μεγάλα ἀγγεῖα ἐξαιρέτου κατασκευῆς, ὅπως μία πρόχους μετὰ σπειροειδοῦς διακοσμήσεως. Ἐνευρέθησαν ἐπίσης ἐν λίθινον φωλεόσχημον ἀγγεῖον, ἀρκετὰ τεμάχια ἐτέρων λίθινων ἀγγείων, ἐν χαλκοῦν ἐγχειρίδιον καὶ μία τριχολαβίς.

Δυστυχῶς τὸ τμήμα, τὸ ὁποῖον ἀνεσκάφη, ἐκαλύφθη καὶ πάλιν διὰ χόματος.

Ἄκρόπολη

Εἰς τὴν θέσιν Ἄκρόπολη, παραπεύρως τοῦ Εἰρηνοδικείου τῶν Ἀρχανῶν, μετὰ τὴν ἀφορμὴν οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν εἰς οἰκόπεδον ἰδιοκτησίας Ἰ. Νικηφοράκη, ἀνεσκάφη μικρὸν τμήμα οἰκίας ρωμαϊκῶν χρόνων.

Τῆς οἰκίας ταύτης ἠρευνήθη κυρίως τμήμα κείμενον μετὰ δύο παραλλήλων τοίχων, οἱ ὅποιοι ἔχουν κατεύθυνσιν ἀπὸ ΒΑ. πρὸς ΝΔ. Ὁ νότιος τοῦτων ἔχει μῆκος 4 μ. καὶ προχωρεῖ ἀκόμη περαιτέρω πρὸς Α., κάτωθεν τῆς οἰκίας τῆς Μ. Καπετανάκη. Παρὰ τὸν τοῖχον τοῦτον, εἰς τὸ ΝΑ. τμήμα τοῦ οἰκοπέδου, ἀνευρέθη εἰς τὴν θέσιν του εἰς σφαιρικός πίθος, ὕψ. 1 μ.

Ἡ ἀνασκαφὴ δὲν ἐπροχώρησεν εἰς βάθος, διότι ὁ χώρος ἦτο περιωρισμένος καὶ ὑπῆρχε κίνδυνος καταρρεύσεως τῶν συγχρόνων κτηρίων, τὰ ὅποια τὸν περιβάλλουν. Εἶναι πιθανὸν ὅμως νὰ ὑπάρχουν καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο παλαιότερα στρώματα μινωϊκῶν χρόνων, διότι ἡ ἀπόστασις ἀπὸ τὴν Τουρκογειτονιά²³ καὶ τὸν Τροῦλλον δὲν εἶναι μεγάλη. Εἰς τὴν θέσιν Ἄκρόπολη πάντως φαίνεται ὅτι ὑπῆρχε μία ἐκτεταμένη ἐγκατάστασις κατὰ τοὺς ρωμαϊκοὺς χρόνους, διότι καὶ παλαιότερον εἶχον ἐρευνηθῆ οἰκοδομήματα ἀναγόμενα εἰς τοὺς χρόνους τούτους²⁴.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ

Εἰς τὸ Ἡράκλειον ἐγένοντο δύο κατασχέσεις ἀρχαιοτήτων ἐπὶ τῶν Κ. Γαϊτάνου καὶ Στυλ. Λουλουδάκη²⁵.

Κατάσχεσις Κ. Γαϊτάνου

Ἐπὶ τοῦ Κ. Γαϊτάνου, κατοικοῦ Ἡρακλείου, κατεσχέθησαν μία χαλκῆ μίτρα, δώδεκα χαλκὰ νομίσματα, ἐν λίθινον ἀγγεῖον, δεκαπέντε τμήματα εἰδωλίων καὶ τινὰ ἀκόμη μικροαντικείμενα.

23. Βλ. σημ. 1.

24. Πλησίον τοῦ οἰκοπέδου Νικηφοράκη. Κρητ. Χρον. ΙΑ' (1957), σ. 329 - 330. Λείψανα ρωμαϊκῶν χρόνων ἀνευρέθησαν καὶ εἰς θέσιν Ρυάκι, Κρητ. Χρον. ΙΒ' (1958) σ. 479.

25. Πρβλ. ΑΔ 20 (1965): Χρονικά, σ. 554, 561.

Ὁ αὐτὸς παρέδωκε τεμάχια δύο πίθων ἀρχαϊκῶν χρόνων, τὰ ὅποια πιθανώτατα προέρχονται ἀπὸ τὸ Ἄφρατί. Ὁ εἰς πίθος ἔχει παράστασιν σφίγγων (Πί ν. 448 α) καὶ ὁ ἕτερος γυμνῆς ποτνίας θηρῶν (Πί ν. 448 β).

Κατάσχεσις Στυλ. Λουλουδάκη

Ἐπὶ τοῦ Στυλ. Λουλουδάκη, κατοικοῦ Μοιρῶν, κατεσχέθησαν 35 ἀργυρὰ δίδραχμα, κυρίως Κρητικῶν πόλεων: ἐν νόμισμα τοῦ Ἄργου (ἀριθ. Μουσ. Ἡρακλείου 2143), ὀκτὼ τῆς Γόρτυνος²⁶ (ἀριθ. Μουσ. Ἡρακλείου 2152 - 2159), ἐν τῆς Δικτύνης²⁷ (ἀριθ. Μουσ. Ἡρακλείου 2174), ἐν τῆς Κνωσοῦ²⁸ (ἀριθ. Μουσ. Ἡρακλείου 2144), πέντε τῆς Κορίνθου (ἀριθ. Μουσ. Ἡρακλείου 2145 - 2149), δύο τῆς Κυρήνης (ἀριθ. Μουσ. Ἡρακλείου 2150 - 2151), δύο τῆς Λύττου²⁹ (ἀριθ. Μουσ. Ἡρακλείου 2164 - 2165), δύο τῆς Πραισοῦ³⁰, (ἀριθ. Μουσ. Ἡρακλείου 2170 - 2171), δύο τῆς Ραύκου³¹ (ἀριθ. Μουσ. Ἡρακλείου 2172 - 2173), ὀκτὼ τῆς Φαιστοῦ³² (ἀριθ. Μουσ. Ἡρακλείου 2160 - 2163, 2166 - 2169) καὶ τρία ἀγνώστων πόλεων (ἀριθ. Μουσ. Ἡρακλείου 2175 - 2177).

ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ (ΤΟΥΡΤΟΥΛΟΙ)

Εἰς τὸ χωρίον τῆς Σητείας Ἅγιος Γεώργιος (Τουρτούλοι)³³ κατεσχέθησαν ἐπὶ ἀρχαιοκαπήλων δύο σαρκοφάγοι καὶ δεκαπέντε ἀγγεῖα ΥΜ ΙΙΙ χρόνων³⁴. Διὰ τῶν ἐρευνῶν, αἰτίνας ἐγένοντο εἰς τὴν περιοχὴν, ἐβεβαιώθη ὅτι τὰ κατασχεθέντα ἀνευρέθησαν εἰς ἐν νεκροταφεῖον κείμενον εἰς τὴν θέσιν Βόλακας, Β. τοῦ χωρίου. Μικρὰ σκαφικὴ ἔρευνα, ἡ ὅποια ἐγένετο ἐξ ἄλλου εἰς τὴν θέσιν Ἀμμυδοπλακα, ἐδειξε τὴν ὑπαρξιν ἐνὸς ἄλλου

26. Ἐνὰ δύο τῶν τύπων J. Svoronos, Numismatique de la Crète Ancienne, πίν. XIII 4, 10, XIV 11.

27. Τοῦ τύπου Svoronos, ἔ.ά., πίν. XXXIII, 23.

28. Τοῦ τύπου Svoronos, ἔ.ά., πίν. V, 15.

29. Τοῦ τύπου Svoronos, ἔ.ά., πίν. XXI, 14.

30. Τῶν τύπων Svoronos, ἔ.ά., πίν. XXVII, 11, 22.

31. Τοῦ τύπου Svoronos, ἔ.ά., πίν. XXIX, 11.

32. Ἐνὰ τέσσαρα τοῦ τύπου Svoronos, ἔ.ά., πίν. XXIII.

33. Τὰ ὑπόλοιπα τῶν τύπων Svoronos, ἔ.ά., πίν. XXIII, 2, 17, XXIV 24, XXV 1.

34. Ἡ μετονομασία ἐγένετο παρὰ τὰς ἀντιρρήσεις τῆς Ε.Κ.Ι.Μ., ἡ ὅποια δι' ὑπομνήματος ἐχαρκτήρισε τὸ ὄνομα Τουρτούλοι ὡς προελληνικόν. Κρητ. Χρον. Ι (1956) σ. 402.

34. Διὰ διάφορα εὐρήματα ἐκ τῶν Τουρτούλων βλ. Pendlebury ἔ.ά., σ. 326, Κρητ. Χρον. ΙΓ' (1959) σ. 899. Διὰ τὴν νεοανακτορικὴν ἀγροικίαν τῶν Τουρτούλων βλ. ἔ.ά. ΙΑ' (1960) σ. 513 κ. ἐ. καὶ ΠΑΕ 1960.

ΥΜ τάφου και δύο θολωτών τάφων γεωμετρικών χρόνων³⁵.

Κατάσχεσις 'Εμμ. Παπαδάκη και 'Εμμ. 'Ελυδοφόρου

'Εκ τῆς κατασχέσεως ταύτης προέρχονται μία σαρκοφάγος, τέσσαρες ψευδόστομοι ἀμφορίσκοι και τινα τεμάχια κρανίου.

α) Σαρκοφάγος λουπηροειδῆς μετὰ τεσσάρων ὀριζοντίων λαβῶν, πλατέος χείλους και πλαστικής ταινίας κάτωθεν τούτου. 'Εσωτερικῶς διακοσμεῖται κάτωθεν τοῦ χείλους διά ταινίας και εἰς ἐκάστην πλευράν δι' ἑνὸς ἰχθύος, ὁ ὁποῖος περιβάλλεται ἐκ συστάδων λοξῶν γραμμῶν. 'Εξωτερικῶς, κάτωθεν τοῦ χείλους κυματοειδῆς γραμμῆ και εἰς τὰς δύο μακρὰς πλευρὰς ἐσχηματοποιημένοι ὀκτάποδες³⁶. Μῆκ. 1, πλάτ. 0,67, ὕψ. 0,46 μ.

β) Ψευδόστομος ἀμφορίσκος, ἀκέραιος. Διακοσμεῖται δι' ἐσχηματοποιημένου ὀκτάποδος. "Υψ. 0,22, μεγ. διάμ. 0,20 μ.

γ) "Ομοιος, εἰς τρία τεμάχια. "Υψ. 0,26, μεγ. διάμ. 0,21 μ.

δ) "Ομοιος, ἀκέραιος. "Υψ. 0,13 διάμ. 0,11 μ.

ε) Τεμάχιον ἐκ τοῦ ἀνωτέρου τμήματος ψευδοστόμου ἀμφορίσκου.

Κατάσχεσις 'Αν. Περάκη και Μιχ. Φυγετάκη

'Εκ τῆς κατασχέσεως ταύτης προέρχονται μία σαρκοφάγος και δώδεκα ἀγγεῖα, ἐκ τῶν ὁποίων ὀκτὼ εἶναι ψευδόστομοι ἀμφορίσκοι.

α) Σαρκοφάγος λουπηροειδῆς μετὰ τεσσάρων ὀριζοντίων λαβῶν και πλατέος χείλους. 'Εξωτερικῶς διακοσμεῖται δι' ἐσχηματοποιημένων ὀκταπόδων. Μῆκ. 1,10, πλάτ. 0,65, ὕψ. 0,41 μ.

β) Ψευδόστομος ἀμφορίσκος, ἀκέραιος. Διακοσμεῖται κατὰ μὲν τὸ σῶμα διά ταινιῶν, κατὰ δὲ τὸν ὄμον διά συστάδων ὀμοκέντρων τμημάτων κύκλου. "Υψ. 0,13, διάμ. 0,10 μ.

γ) "Ομοιος ἀκέραιος. "Υψ. 0,12, διάμ. 0,10 μ.

δ) "Ομοιος, ἑλλειπῆς κατὰ τμήμα τοῦ στομίου. "Υψ. 0,11, διάμ. 0,08 μ.

35. Εἰς τὴν ἀνασκαφὴν συμμετέσχον ἐπίσης ὁ κ. Κ. Νικάκης, τεχνίτης τοῦ Μουσείου 'Ηρακλείου. "Απαντα τὰ εὐρήματα μετεφέρθησαν εἰς τὸ Μοσεῖον τοῦ 'Αγίου Νικολάου. Εἰς τὴν κατάθεσίν των ἐκεῖ ὀφείλονται αἱ ἀτελεῖς περιγραφαί, ἢ ἑλλειψίς φωτογραφικῶν και ἢ ἐν γένει δυσκολία τῆς μελέτης.

36. Παρομοία σαρκοφάγος εἰς τὸ Μοσεῖον τοῦ 'Αγίου Νικολάου ἐκ Σκλάβων. Διά μίαν δευτέραν βλ. σημ. 37. Οἱ ὀκτάποδες εἶναι θέμα λίαν σύνθηδες εἰς τὰς ἐξωτερικὰς πλευρὰς κρητοσχημῶν και λουπηροειδῶν σαρκοφάγων. Οἱ ἰχθύες εἰκονίζονται κυρίως εἰς τὸ ἐσωτερικὸν λουπηροειδῶν σαρκοφάγων. Βλ. Κρητ. Χρον. Η' (1954) σ. 410, πίν. Ε' 2 ἐκ Παχιάμμου. Πρόσθετες και μίαν ἀδημοσίευτον σαρκοφάγον ἐκ Βόννης ('Αριθ. Μουσ. 'Ηρακλείου 11163).

ε) "Ομοιος, ἑλλειπῆς κατὰ τμήμα τῆς κοιλίας. "Υψ. 0,13, διάμ. 0,11 μ.

ς') "Ομοιος, ἀκέραιος. "Υψ. 0,10, διάμ. 0,09 μ.

ζ) "Ομοιος, ἑλλειπῆς κατὰ τμήμα τῆς κοιλίας. "Υψ. 0,10, διάμ. 0,085 μ.

η) "Ομοιος εἰς τεμάχια. "Υψ. 0,10, διάμ. 0,08 μ.

θ) "Ομοιος. "Υψ. 0,11, διάμ. 0,09 μ.

ι) Προχοῖσκη. "Υψ. 0,10, διάμ. 0,07 μ.

ια) Κύπελλον μετὰ γεφυροστόμου προχοῆς, ἀκέραιον. "Υψ. 0,05, διάμ. χείλ. 0,08 μ.

ιβ) Δίωτον κύπελλον, ἀκέραιον. "Υψ. 0,08, διάμ. χείλ. 0,10 μ.

ιγ) Κάλαθος ἀκέραιος, μετὰ δύο πλεκτῶν, ὀριζοντίων και ὑπερυψωμένων λαβῶν. Διάμ. 0,215, ὕψ. 0,15 μ.

Βόλακας

Τὸ ΥΜ νεκροταφεῖον εὐρίσκεται εἰς τὴν νοτίαν πλευράν τοῦ ὀμωνύμου λόφου. Κατὰ καιροὺς ἔχουν συληθῆ ἑννέα θαλαμῶτοι τάφοι (Α' - Θ'). 'Εκ τούτων οἱ πέντε (Α' - Ε') ἐσυληθήσαν ὑπὸ τῶν ἀρχαιοκαπήλων προσφάτως και εἰς τούτους ἀνευρέθησαν αἱ σαρκοφάγοι και τὰ ἀγγεῖα, τὰ ὁποῖα κατεσχέθησαν³⁷. "Ετερος τάφος (ΣΤ') ἐσυληθῆ πρό δύο ἐτῶν και τέλος τρεῖς ἄλλοι (Ζ' - Θ') πρό δέκα περίπου ἐτῶν³⁸. Οἱ τάφοι ἔχουν σκαφῆ κατὰ συστάδας. Μία συστάς, ἢ ὁποία εὐρίσκεται εἰς τὸ κέντρον τοῦ λόφου, ἀποτελεῖται ἐκ πέντε τάφων (Α' - Ε')³⁹. 'Ο τάφος ΣΤ' εὐρίσκεται 10 μ. βορειοδυτικῶς, ὁ Ζ' 17 μ. νοτιοδυτικῶς και τέλος οἱ τάφοι Η' - Θ' εὐρίσκονται 12 μ. νοτιοδυτικῶς τῆς συστάδος τῶν τάφων Α' - Ε'.

Τομαί, αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο εἰς διάφορα καιρία σημεῖα, δὲν ἔδειξαν τὴν ὑπαρξίν ἄλλων τάφων. Δυστυχῶς οἱ συληταὶ εἶχον διαταράξει τὰ πάντα, διά τοῦτο και ἢ ἐπακολούθησασα περισυλλογῆ ἤτο περιορισμένη.

"Απαντες οἱ τάφοι εἶναι κοινοὶ θαλαμῶτοι και ἔχουν σκαφῆ εἰς τὸν μαλακὸν βράχον. Τὸ σχῆμα

37. Πιθανῶτα ἐκ τοῦ αὐτοῦ νεκροταφεῖου προέρχεται και μία λουπηροειδῆς σαρκοφάγος, ἢ ὁποία παρεδόθη εἰς τὸ Μοσεῖον 'Ηρακλείου ὑπὸ τοῦ Κ. Γαϊτάνου με προέλευσιν τὸ Πισκοκέφαλο και διακοσμεῖται ἐσωτερικῶς διά δύο ἰχθύων και ἐξωτερικῶς δι' ἐκφυλισμένων πλοκάμων ὀκταπόδων. 'Η ἀπόδοσίς τῆς εἰς τὸ νεκροταφεῖον τῶν Τουρτούλων γίνεται ὀχι μόνον διά τὴν διακόσμησίν τῆς, ἢ ὁποία εἶναι λίαν ὀμοία πρός τὰς κατασχεθείσας σαρκοφάγους, ἀλλὰ και διότι ὁ χρόνος προσκλήσεως τῆς συμπίπτει πρός τὴν σύλησιν τοῦ νεκροταφεῖου τοῦ Βόλακα.

38. 'Ισως ἐκ τῶν τάφων τούτων προέρχεται ἕν χαλκοῦν ἐγχειρίδιον (ἀριθ. Μουσ. 'Ηρακλείου 2499), Κρητ. Χρον. Η' (1954) σ. 516, ΠΑΕ 1954, σ. 368.

39. 'Η ἀρίθμησις τῶν πέντε αὐτῶν τάφων ἀρχίζει ἀπὸ Δ. πρός Α. 'Ο Β' ἀπέχει 1.20 μ. ἀπὸ τοῦ Α', ὁ Γ' 2.45 μ. ἀπὸ τοῦ Β', ὁ Δ' 0,40 μ. ἀπὸ τοῦ Γ' και τέλος ὁ Ε' 1.90 μ. ἀπὸ τοῦ Δ'.

του θαλάμου είναι άκανονίστως κυκλικόν. Οί περισσότεροι είναι σχετικῶς μικροί καὶ ἔχουν τὸν δρόμον εἰς τὴν νοτιαν πλευράν, ἐκτὸς τοῦ τάφου ΣΤ', ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ μεγαλύτερος καὶ ὁ μακρὸς δρόμος του εἶναι εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευράν. Ὁ δρόμος γενικῶς κατηφορίζει ἐλαφρῶς πρὸς τὸν θάλαμον καὶ εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων πλατύνεται ὀλίγον ἔμπροσθεν τῆς θύρας.

Εἰς τὸν τάφον Β' παρατηρήθησαν ἴχνη πυρᾶς. Εἶναι ἄδηλον ὅμως ἐὰν προέρχωνται ἀπὸ καθσιν νεκροῦ⁴⁰ ἢ εἶναι σημεῖα ἀπολυμάνσεως τοῦ τάφου⁴¹. Εἰς τὸν ἴδιον τάφον ἄλλωστε ἀνευρέθησαν καὶ τινὰ τεμάχια τοῦ κρανίου ἐνὸς νεκροῦ, ἐπὶ λίθου, ὁ ὁποῖος ἐχρησίμωσεν ὡς προσκεφάλαιον, κατὰ τὸ δυτικὸν τμήμα τοῦ τάφου.

Ὀλίγα ἦσαν καὶ τὰ εὐρήματα, ὅ,τι διέφυγε τῆς προσοχῆς τῶν συλητῶν. Ἐν κύπελλον, ψήφοι τινές, τμήμα ἐνὸς δακτυλίου, δύο ἀστράγαλοι⁴², πολλὰ ὄστρακα καὶ τινὰ τεμάχια σαρκοφάγου.

Τάφος Α'

Ἄνευρέθησαν μόνον ὀλίγα ὄστρακα.

Διαστάσεις: Μῆκ. θαλ. 1.30, πλάτ. θαλ. 1.10, ὕψ. θαλ. 1.15, μῆκ. δρόμ. 2.30, πλάτ. δρόμ. 0,30, ὕψ. θαλ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους 0,60, ὕψ. θαλ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εἰς τὴν ἀρχὴν 0,30, ὕψ. θαλ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εἰς τὴν εἴσοδον 0,50 μ.

Τάφος Β'

Ὁ νεκρὸς εἶχε τοποθετηθῆ ἔχων τὴν κεφαλὴν πρὸς Δ. ἐπὶ λίθου, ὡς ἔδειξαν τεμάχια τινὰ τοῦ κρανίου. Παρατηρήθησαν ἴχνη πυρᾶς εἰς τὸ δυτικὸν τμήμα τοῦ θαλάμου. Ἄνευρέθησαν ὀλίγα ὄστρακα, τέσσαρες ψήφοι ἐξ ὑελομάζης, μία σφαιρικοῦ σχήματος ἐκ λευκοῦ λίθου μετὰ μελανῶν κηλίδων, μία κυλινδρικοῦ σχήματος ἐκ μέλανος λίθου μετὰ λευκῶν κηλίδων, δύο ἕτεροι πλακοειδεῖς καὶ τμήμα τῆς σφενδόνης χαλκοῦ δακτυλίου ρομβοειδοῦς σχήματος, σφζ. μήκ. 0,033 καὶ πλάτ. 0,025 μ. Διαστάσεις: Μῆκ. θαλ. 1.55, πλάτ. θαλ. 1.20, ὕψ. θαλ. 0,30, μῆκ. δρόμ. 2.20, πλάτ. δρόμ. 0,30, ὕψ. θαλ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους 0,055, ὕψ. θαλ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εἰς τὴν ἀρχὴν 0,30, ὕψ. θαλ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εἰς τὴν εἴσοδον 0,50 μ.

40. Μ. Ἄνδρονίκου. Αἱ παλαιότεραι καύσεις νεκρῶν εἰς Κρήτην (ἀνακοίνωσις γενομένη εἰς τὸ β' Κρητολογικόν Συνέδριον Χανίων).

41. Πρβλ. Α. Evans, ἔ. ἄ., σ. 36, Α. J. B. Wace, Chamber Tombs at Mycenae, σ. 140 κ.ἑ.

42. Πρβλ. Ἀ. Κ. Ὁρλάνδου, Τὸ Ἔργον, 1963. σ. 182.

Τάφος Γ'

Ἄνευρέθη ἓν μόνωτον κύπελλον, ὕψ. 0,08 καὶ διάμ. 0,11 μ.

Διαστάσεις: Μῆκ. θαλ. 1.30, πλάτ. θαλ. 1.05, ὕψ. θαλ. 0,75, ὕψ. θαλ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους 1.70, μῆκ. δρόμ. 1.85, πλάτ. δρόμ. εἰς τὴν ἀρχὴν 0,65 μ., πλάτ. δρόμ. εἰς τὴν εἴσοδον 0,80, ὕψ. θαλ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εἰς τὴν ἀρχὴν 0,65, ὕψ. θαλ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εἰς τὴν εἴσοδον 1.70 μ.

Τάφος Δ'

Ἄνευρέθησαν τεμάχια μιᾶς μικρᾶς οἰνοχόης καὶ ἐνὸς ψευδοστόμου ἀμφορίσκου.

Διαστάσεις: Μῆκ. θαλ. 1.25, πλάτ. θαλ. 0,85, ὕψ. θαλ. 0,95, ὕψ. θαλ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους 1.50, μῆκ. δρόμ. 2, πλάτ. δρόμ. 0,60, ὕψ. θαλ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εἰς τὴν ἀρχὴν 0,70, ὕψ. θαλ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εἰς τὴν εἴσοδον 1.10 μ.

Τάφος Ε'

Διαστάσεις: Μῆκ. θαλ. 1.20, πλάτ. θαλ. 0,95, ὕψ. θαλ. 0,80, ὕψ. θαλ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους 1.90, μῆκ. δρόμ. 2.75, πλάτ. δρόμ. εἰς τὴν ἀρχὴν 0,80, πλάτ. δρόμ. εἰς τὴν εἴσοδον 0,90, ὕψ. θαλ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εἰς τὴν ἀρχὴν 0,70, ὕψ. θαλ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εἰς τὴν εἴσοδον 1.40 μ.

Τάφος ΣΤ'

Ἄνευρέθησαν δύο ἀστράγαλοι καὶ μία σφαιρική ψήφος ἐκ λευκῆς ὑελομάζης.

Διαστάσεις: Διάμ. θαλ. 1.80, ὕψ. θαλ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους 1.30, μῆκ. δρόμ. 9.60, πλάτ. δρόμ. εἰς τὴν ἀρχὴν, 0,85, πλάτ. δρόμ. εἰς τὴν εἴσοδον 1.10, ὕψ. θαλ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εἰς τὴν εἴσοδον 1.25 μ.

Τάφος Ζ' - Θ'

Διακρίνεται μόνον ἡ θέσις των. Ὁ θάλαμος τοῦ τάφου Ζ' ἔχει διάμ. 1.75 μ. Πλησίον τοῦ τάφου τούτου συνελέγησαν τεμάχια τινὰ σαρκοφάγου.

Ἄμμουδόπλακα

Εἰς θέσιν Ἄμμουδόπλακα, ἀνατολικῶς καὶ πλησίον τοῦ συληθέντος ΥΜ νεκροταφείου τοῦ Βόλακα, εἶχον συληθῆ προσφάτως εἰς ΥΜ III θαλαμωτὸς τάφος καὶ ἕτερος γεωμετρικὸς θολωτὸς. Μικρὰ σκαφικὴ ἔρευνα ὠδήγησεν εἰς τὴν

άνευρεσιν δευτέρου άδιαταράκτου γεωμετρικού τάφου⁴³.

ΥΜ θαλαμωτός τάφος

Διαστάσεις: Μήκ. θαλ. 1.55, πλάτ. θαλ. 1.40, ύψ. θαλ. 0,90, ύψ. διαπ. θαλ. από τής επιφανείας του εδάφους 1.70, μήκ. δρόμ. 1.85, πλάτ. δρόμ. εις τήν άρχήν 0,70, πλάτ. δρόμ. εις τήν είσοδον 0,85, ύψ. δρόμ. από τής επιφανείας του εδάφους εις τήν άρχήν 1.50, ύψ. δρόμ. από τής επιφανείας του εδάφους εις τήν είσοδον 1 μ.

Θολωτός τάφος Α' ⁴⁴

Έχει σχήμα τραπεζοειδές και είναι κανονικώς προσανατολισμένος από Ν. προς Β. Η Β. πλευρά του έχει μήκος 2.20, ή Ν. 2.46, ή Α. 2 και ή Δ. 1.97 μ. Η θύρα άνοιγεται εις τό κέντρον τής Ν. πλευράς, έχει πλάτος 0,75, μήκ. 0,60 μ. και καλύπτεται δι' ενός μονολιθικού υπερθύρου. Ό τάφος έχει σκαφή εις τόν μαλακόν βράχον και επενδύεται διά τοίχου εκτισμένου διά μικρών και μεγάλων άκανονίστων λίθων. Σφίζεται εις καλήν κατάστασιν, εις πολλά σημεία εις ύψος 0,95 μ. από του δαπέδου και είναι ιδιαίτερος διδακτικός διά τόν τρόπον στεγάσεώς του. Μέχρις ενός σημείου, τό όποιον ποικίλλει εις τās τέσσαρας γωνίας⁴⁵, οι τοίχοι είναι κατακόρυφοι, από του σημείου τούτου όμως και άνω τοποθετούνται εις τās γωνίας μεγάλοι πλακοειδείς λίθοι, οι όποιοι προεξέχουν, δημιουργούντες ούτω μίαν άκανόνιστον εκφοράν. Η στέγη είχε κατασκευασθή διά παρομοίαν πλακοειδών λίθων, πολλοί τών όποιών άνευρέθησαν εντός του τάφου. Ό τάφος περιείχε πέντε τουλάχιστον ταφάς. Οι λίθοι τής στέγης, οι όποιοι είχαν καταπέσει, είχαν διαταράξει τās ταφάς, διά τουτο δέ δέν ήτο δυνατόν τά κτερίσματα νά άποδοθούν εις ώρισμένας έξ αυτών.

Τά κτερίσματα είναι:

- 1) Ειδώλιον γυναικός. Ύψ. 0,127, πλάτ. ώμ. 0,045 μ.
- 2) Τρείς οίνοχοάι. Ύψ. 0,15, 0,085 και 0,065 μ.
- 3) Μία οίνοχόη σφαιρική. Ύψ. 0,08 μ.

43. Ό ΥΜ θαλαμωτός τάφος εύρίσκειται εις τήν άνατολικήν πλευράν του χαμηλού λόφου. Εις άπόστασιν 12 μ. περίπου άνατολικώς και επί τής κορυφής του λόφου εύρίσκειται ό συληθείς θολωτός τάφος (Τάφος Β') και περί τά 25 μ. άνατολικότερον, εις τόν άγρόν του Ι. Νικητάκη, ό άσύλητος θολωτός τάφος (Τάφος Α'). Εις τό Μουσείον Ήρακλείου εύρίσκονται 11 γεωμετρικά άγγεία εκ τών Τουρτουλών, ίσως εκ του αυτού νεκροταφείου (ΑΔ 4 (1918), Παρ. Ι, σ. 13, και Pendlebury, έ. ά. σ. 326).

44. Διά τούς θολωτούς πρωτογεωμετρικούς και γεωμετρικούς τάφους βλ. έ. ά. σ. 306 κ.έ., 319. Διά τάφους εις τήν περιοχήν βλ. ΠΑΕ 1954, σ. 365, 1955, σ. 295.

45. Εις ύψος 0,45 μ. κατά τήν ΒΔ. γωνίαν, 0,30 μ. κατά τήν ΒΑ., 0,55 μ. κατά τήν ΝΑ. και 0,70 μ. κατά τήν ΝΔ.

4) Δύο πινάκια, διάμ. 0,13, 0,08 μ.

5) Δύο μικραί οίνοχοάι.

6) Τρείς σιδηραί αίχμαι άκοντίων, μήκ. 0,23 μ.

7) Δύο σιδηραί μάχαιραι, μήκ. 0,24 μ.

8) Δύο σιδηρά έγχειρίδια.

9) Διάφορα τεθραυσμένα χαλκά άντικείμενα. Έλάσματα, τινά τών όποιών έχουν εμπίεστον διακόσμησην, περόναι, πόρπαι, τμήματα μαχαιράς μετά ήλων, εις δακτύλιος, διαμ. 0,02 μ.

10) Έν μολύβδινον άντικείμενον εις σχήμα θαλασσίου όστρέου, κοίλον έσωθεν μετά δύο όπών. Μήκ. 0,029, πλάτ. 0,02 μ.

11) Εις λίθινος πέλεκυς, μήκ. 0,04, πλάτ. 0,03, πάχ. 0,013 μ.

12) Έπτά ψήφοι εκ πηλοϋ και τέσσαρες έξ υελομάζης, διάφορον σχημάτων και χρωμάτων.

13) Δύο θαλάσσια όστρεα.

Θολωτός τάφος Β'

Και ό τάφος ούτος έχει σχήμα τραπεζοειδές και είναι κανονικώς προσανατολισμένος από Β. προς Ν. Η θύρα θά ήτο πάλιν εις τήν Ν. πλευράν, άλλα δέν έσώθη, διότι όλόκληρος ή πλευρά αυτή κατεστράφη υπό τών άρχαιοκαπήλων. Η Β. πλευρά έχει μήκος 1.70, ή Α. 1.38, και ή Δ. 1.50 μ. Αί παρατηρήσεις είναι λίαν περιωρισμένα, φαίνεται όμως ότι άρχιτεκτονικώς ό τάφος ήτο ίδιος προς τόν προηγούμενον. Μόνον έν τμήμα τής ΒΑ. γωνίας είχε διαφύγει τήν σύλησιν και άπέδωκεν έν μόνωτον δακτυλοειδές άγγείον μεθ' ύψηλοϋ λαιμοϋ, ύψ. 0,105 μ. και ένα λύχνον, διαμ. 0,065 μ.

ΕΠΑΝΩ ΖΑΚΡΟΣ

Εις τήν Έπάνω Ζάκρον και εις τήν θέσιν « Του Κούκου τό κεφάλι »⁴⁶, άνευρέθη και παρεδόθη υπό του Γ. Κουκάκη, ενεπίγραφος λαβή όξυπυθμένου άμφορέως⁴⁷.

Η λαβή, ή όποία κατεσκευάσθη έξ άκαθάρτου κιτρίνου πηλοϋ (Π ί ν. 449 α) έχει μήκος 0,095 και πλάτος 0,04 μ. Έπί του ώμου σφίζεται άποτύπωμα σφραγίδος όρθογωνίου σχήματος, μήκ. 0,045 και πλάτ. 0,023 μ., μετά τής έπιγραφής⁴⁸ :

ΑΣΤΥΝΟΜΟΥ
ΕΣΤΙΑΙ .ΥΤΟΥ
ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΥ
ΑΠΑΤΟΥΡΙΟΣ

46. Εις τόν ίδιον λόφον άνασκάπτεται ή νεοανακτορική άγροικία: Α. Κ. Όρλάνδου, Τό Έργον, 1964, σ. 143.

Διά παλαιότερα ερήματα εις τόν ίδιον λόφον βλ. Pendlebury, έ. ά. σ. 308, 315, 326, 343 και BSA VII (1900 - 1) σ. 148.

47. Κατετέθη εις τό Μουσείον Ήρακλείου.

48. Πρβλ. Hesperia 1934, σ. 223, 26, 27.

Διά τήν συχνότητα του όνόματος Άρτεμίδωρος βλ. Ι. Α. Σακελλαράκη, Έκ Θεσσαλονίκης, Χαριστήριον εις Α. Κ. Όρλάνδον, τόμ. Β' σ. 381.

Τινές τῶν ἐνεπιγράφων λαβῶν ἀμφορέων, αἵτινες εὐρίσκονται εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου⁴⁹, προέρχονται ἐκ περιοχῶν γειτονικῶν πρὸς τὴν Ζάκρον⁵⁰.

ΜΑΡΩΝΙΑ

Εἰς τὸ χωρίον τῆς Σητείας Μαρωνιά, εἰς τὴν θέσιν Κόλυμπος, παρὰ τὴν κοινοτικὴν ὁδόν, ἐσυλήθη ὑπὸ τῶν ἀρχαιοκαπήλων εἰς προανακτορικῶν χρόνων τάφος, ἐντὸς βραχῶδους στεγάσματος. Μικρὰ ἔρευνα δὲν ἀπέδωκε παρὰ ὅστα τινά. Εἶναι πιθανὴ ὁμως ἡ ὑπαρξίς εἰς τὴν περιοχὴν καὶ ἐτέρων τάφων⁵¹. Εἰς τὴν ἰδίαν κοινότητα καὶ εἰς τὴν θέσιν Πλαγούρα, ἐσημειώθη ἡ ὑπαρξίς ἐνὸς μεγάλου κτηρίου, πιθανῶς νεοανακτορικῶν χρόνων. Ἀνευρέθησαν τεμάχια τινὰ πίθων μετὰ πλαστικῆς σχινοειδοῦς ταινίας.

ΜΥΡΣΙΝΗ

Εἰς Μυρσίνην⁵² τῆς ἐπαρχίας Σητείας καὶ εἰς τὴν θέσιν Ἀσπροσπηλιά, ἔνθα ὁ Ν. Πλάτων εἶχεν ἀνασκάψει ἕν νεκροταφεῖον ΥΜ χρόνων⁵³, ἀνευρέθησαν ἕν εἰδῶλιον ΥΜ III χρόνων καὶ τινὰ ἀγγεῖα⁵⁴.

Συμφώνως πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ χώρου Ἰ. Γ. Μετζάκη, ὁμοῦ μετὰ τοῦ εἰδωλίου, τὸ ὅποιον εἶναι τοῦ τύπου τῆς θεᾶς μεθ' ὑψωμένων χειρῶν⁵⁵ καὶ σφύζεται εἰς ἐξαίρετον κατάστασιν, διατηρουμένης καὶ τῆς διακοσμησεῶς του, ἀνευρέθησαν εἰς ψευδόστομος ἀμφορίσκος, ἕν σφαιρικὸν ἀγγεῖον καὶ ἕν μικρὸν κύπελλον, παραδοθέντα ὡσαύτως. Ἄλλην ὁμάδα ἀπὸ τὸν ἴδιον χώρον ἀποτελοῦν ἕν κρατηροειδὲς ἀγγεῖον καὶ εἰς ψευδόστομος ἀμφορίσκος. Τέλος εἰς τὴν ἰδίαν περιοχὴν ἀνευρέθησαν καὶ τεμάχια πίθου μετὰ σχινοειδοῦς διακοσμήσεως.

Ν. ΠΡΑΙΣΟΣ (ΒΑΒΕΛΟΥΣ)

Τὸν Μάϊον τοῦ 1965 κατεσχέθησαν πλῆθος ἀρχαιοτήτων, κυρίως ἀγγείων, τὰ ὅποια ἀνευρέθησαν εἰς τὴν Ν. Πραισὸν (Βαβέλους) καὶ εἰς

49. Ἀριθ. Μουσείου Ἡρακλείου 1031 (ἐκ Κνωσοῦ), 1542-3 (ἐκ Γουλά, ἀνασκαφῆς Demargne).

50. Ἀριθ. Μουσείου Ἡρακλείου 1036-1037 (ἐκ Ξεροκάμπου) καὶ 3564-5, 4820 (ἐκ Παλαικάστρου).

51. Ἀπὸ παρόμοιον τάφον προέρχεται καὶ ἡ γνωστὴ ἐγχαράκτος πυξίς ἐκ στεατίτου (ΑΔ 1937, σ. 228, εἰκ. 7. Σ. Μαρινάτου - Μ. Hirtner, Κρήτη καὶ Μυκηναϊκὴ Ἑλλάς, εἰκ. 7). Ἐτερος τάφος ἠρευνήθη ὑπὸ τοῦ Ν. Πλάτωνος (Κρητ. Χρον. Η', 511' ΠΑΕ 1954, σ. 364).

52. Pendlebury, ἔ. ἀ. σ. 236, 266, 292.

53. Κρητ. Χρον. ΙΓ' (1959) σ. 372-3.

54. Κατετέθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Ἁγίου Νικολάου.

55. Στ. Ἀλεξίου, Ἡ μινωικὴ θεὰ μεθ' ὑψωμένων χειρῶν, Ἡρακλείον 1958.

τὴν Σητείαν, εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ἀρχαιοκαπήλου Ἐμμ. Φυγετάκη. Τὰ κατασχεθέντα καλύπτουν ὁλόκληρον τὸ διάστημα ἀπὸ τῶν παλαιοανακτορικῶν χρόνων μέχρι καὶ τῶν ρωμαϊκῶν⁵⁶.

Εἰς τοὺς παλαιοανακτορικοὺς χρόνους ἀνήκουν ἕν κύπελλον καὶ περὶ τὰ ἐβδομήκοντα τεμάχια εἰδωλίων ἀνθρώπων καὶ ζώων. Εἰς τοὺς νεοανακτορικοὺς, εἰς λύχνος ἐκ στεατίτου καὶ τεμάχια δευτέρου. Μετανακτορικῶν χρόνων εἶναι τέσσαρα ἀγγεῖα, εἰς ψευδόστομος καὶ τρεῖς τρίωτοι ἀμφορίσκοι, ὀκτώ ψηφοὶ ἐξ ὑελομάζης, ἕννεα ἐκ πηλοῦ καὶ ἐξήκοντα σφονδύλια ἐκ στεατίτου. Εἰς τοὺς πρωτογεωμετρικοὺς χρόνους ἀνήκουν τρία ἀγγεῖα, εἰς ἀμφορεύς, ἕν κύπελλον καὶ ἕν κρατηροειδὲς καὶ εἰς τοὺς γεωμετρικοὺς ἕτερα τρία ἀγγεῖα, μία πρόχους, εἰς ἀμφορίσκος καὶ ἕν κύπελλον, δύο σιδηρὰ ὄπλα, μία μάχαιρα καὶ μία αἰχμη ἀκοντίου, δύο χαλκαὶ πόρπαι, μία μικρὰ χαλκῆ ἀναθηματικὴ ἀσπίς κλπ.

Τέλος εἰς ἑλληνικοὺς χρόνους ἀνήκουν μικρὰ τινὰ ἀγγεῖα, ἀγνῶθες καὶ τριπτῆρες καὶ εἰς τοὺς ρωμαϊκοὺς λύχνος τινές, τρεῖς πίθοι εἰς τεμάχια⁵⁷ καὶ δύο σωλήνες ὕδατος κυκλικῆς τομῆς, οἱ ὅποιοι σφύζον ἀποτύπωμα σφραγίδος μετὰ παραστάσεως ἐνὸς ἀγγείου.

Λίαν σημαντικὴ εἶναι ἡ ἀνευρέσις ἐνὸς πίθου ἀρχαϊκῶν χρόνων εἰς τεμάχια, ὁ ὅποιος διακοσμεῖται εἰς τὸν ὦμον διὰ πλοχμῶν καὶ ἐμπιέστου ταινίας μετὰ παραστάσεως κενταύρων καὶ ἀνδρῶν, οἱ ὅποιοι κρατοῦν διπλοῦς πελέκεις⁵⁸. Ἐν τεμάχιον τοῦ πίθου τούτου εἶχεν ἀποκτήσει ὀλίγον πρὸ τῆς κατασχεσεως ὁ συλλέκτης Ν. Μεταξᾶς (Πί ν. 449 β).

Κατὰ τὸν Φυγετάκην ὁ πίθος ἀνευρέθη εἰς τὴν θέσιν Βαθὸ Ἀδρομύλων. Σχετικὴ ἔρευνα ὁμως, ἡ ὁποία ἐγένετο εἰς τὴν περιοχὴν ὑπῆρξεν ἀρνητικὴ. Οὕτω ἡ πληροφορία πρέπει νὰ γίνῃ δεκτικὴ μετ' ἐπιφυλάξεως, διότι εἰς Ἀδρομύλους γνωρίζομεν λείψανα μινωϊκῶν⁵⁹ καὶ γεωμετρικῶν χρόνων⁶⁰, ἀλλ' ὄχι καὶ ἀρχαϊκῶν καὶ πρὸς τοῦτοις κατὰ πληροφορίας χωρικῶν ὁ πίθος ἀνευρέθη εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Πραισοῦ⁶¹. Ὅπωςδὴποτε

56. Ὡς καὶ τὰ εὐρήματα τῆς Μυρσίνης κατετέθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Ἁγίου Νικολάου.

57. Πιθανῶς προέρχονται ἐκ Πραισοῦ.

58. Πίθος μετ' ὁμοίαν διακόσμησιν ἐξ Ἰαλυσοῦ (Α. Maiuri, Annuario VI-VII (1923-4), εἰκ. 222 β).

59. Pendlebury, ἔ. ἀ. σ. 266, 290, Κρητ. Χρον. Η' (1954) σ. 512.

60. Pendlebury, ἔ. ἀ., σ. 325, Κρητ. Χρον. Ζ' (1953) σ. 489, Η' (1954) σ. 511, ΙΔ' (1960) σ. 526, ΠΑΕ 1953 σ. 296, 1954 σ. 365.

61. Δι' ἀρχαϊκὰ εἰς Πραισὸν βλ. Pendlebury, ἔ. ἀ., σ. 343. Κρητ. Χρον. Ζ' (1953) σ. 489.

είναι λίαν σημαντικόν τὸ γεγονός, ὅτι εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Ἑτεοκρητῶν ἀπαντᾶται κατὰ τοὺς ἀρχαῖκούς χρόνους τὸ μινωϊκὸν λατρευτικὸν σύμβολον τοῦ διπλοῦ πελέκεως⁶².

ΣΚΛΑΒΟΙ

Εἰς τὸ χωρίον τῆς Σητείας Σκλάβοι, συνεχίσθη ὑπὸ τῶν ἀρχαιοκαπήλων ἡ σύλησις τοῦ μεγάλου ὑστερομινωϊκοῦ νεκροταφείου, τὸ ὅποιον εὐρίσκεται εἰς τὴν θέσιν Φαρμακοκέφαλο⁶³. Τὸ νεκροταφεῖον εἶναι ἰδιαιτέρως σημαντικὸν καὶ λόγῳ τῆς κατασκευῆς καὶ τῆς διατηρήσεως τῶν λαξευτῶν θαλαμωτῶν τάφων.

Κατόπιν ἐρευνῶν τῆς Χωροφυλακῆς περιήλθον εἰς τὴν κατοχὴν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας πλῆθος ἐκ τῶν περιεχομένων τῶν τάφων⁶⁴, δεκα-

62. M. Nilsson, *Minoan - Mycenaean Religion*, σ. 194 κ.έ. H. G. Buchholz, *Zur Herkunft des Kretischen Doppelaxt*, München 1959.

63. Εἰς τοὺς ἀγροὺς τῶν Μιχ. Ἐμ. Σολιδάκη, Μιχ. Παπαδάκη, Ἐμμ. Ν. Βουτυράκη καὶ Ἰακ. Γυαλιζή.

64. Ἄπαντα τὰ ἀντικείμενα, τὰ ὅποια ἀναφέρονται κατωτέρω, ἀνευρέθησαν κατόπιν ἐπιμόνων ἀναζητήσεων τοῦ

τέσσαρα χαλκᾶ ἀντικείμενα καὶ τεσσαράκοντα ὀκτῶ ἀγγεῖα.

Ἐκ τῶν χαλκῶν ἀναφέρονται δύο ἐγχειρίδια, μία μάχαιρα, τρεῖς ξυροί, δύο στύρακες ἀκοντίων, ἐντὸς τῶν ὁποίων σφύζονται καὶ μικρὰ τεμάχια ξύλου, τρεῖς αἰχμαὶ ἀκοντίων, ἓν κάτοπτρον καὶ μία φιάλη. Ἐκ τῶν πηλίνων ἀγγείων εἰκοσιοκτῶ εἶναι τρίωτοι ἀμφορίσκοι, ἐκ τῶν ὁποίων λίαν ἐνδιαφέρων εἶναι εἰς ἀμφορίσκος μετὰ παραστάσεως πτηνῶν, ἅτινα ραμφίζουσι παπυροειδῆ⁶⁵. Τὰ ὑπόλοιπα ἀγγεῖα εἶναι ἑπτὰ ψευδόστομοι ἀμφορίσκοι, πέντε κύπελλα, τρία προχοῖδια, δύο κρατηρίσκοι, εἰς ἀμφορίσκος καὶ μία τριφυλλόστομος πρόχους.

Ι. ΣΑΚΕΛΛΑΡΑΚΗΣ

Ἄνθ/στοῦ Χωροφυλακῆς κ. Ἐμμ. Χουλᾶκη. Δυστυχῶς ὁμοῦ δὲν ἀνευρέθησαν αἱ σαρκοφάγοι καὶ αἱ σφραγίδες, αἵτινες θὰ συνώδευον τὰς ταφάς. Τὰ πάντα κατετέθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Ἀγίου Νικολάου.

65. Πτηνὰ ραμφίζοντα κωδίας εἰκονίζονται εἰς τὴν πυξίδα τῆς Παχυάμμου (Κρητ. Χρον. Ἡ' (1954) σ. 404 κ.έ.) καὶ ἕτερα ραμφίζοντα παπυροειδῆ, εἰς τὸ πῶμα μιᾶς σαρκοφάγου ἐκ Συκιάς Γουβῶν (πρβλ. Α. Furumark, *The Mycenaean Pottery*, σ. 197).

*

Ἄφρατι (·): α. Τμήμα πίθου μετὰ παραστάσεως σφιγγός,
β. Τμήμα πίθου μετὰ παραστάσεως ποτνίας θηρών

Ι. ΣΑΚΕΛΛΑΡΑΚΗΣ

Κρήτη: α. Έπάνω Ζάκρος. Ένεπίγραφος λαβή άμφορέως, β. Πραισός (;). Τμήμα πίθου μετά παραστάσεως κενταύρων και άνδρων, κρατούντων διπλούς πελέκεις